N°. 39. Woensdag, 2 December. 1857.

DE 'SGRAVENHAAGSCHE NIEUWSBODE.

Verschijnt des ZONDAGS, WOENSDAGS en VRIJDAGS.
Abonnementsprijs, in de *drie* maanden:
Voor *'s Gravenhage* . . . . ƒ 2.50.
Voor de overige Steden des Rijks, franco . . . . - 3.00.

UITGAVE:
Te 's GRAVENHAGE, bij J. A. DE LA VIETER, Drukker en Uitgever,
Torenstraat, wijk D, n°. 422.

Is het Nederlandsche Volk rijp voor het vertegenwoordigend Regerings-systeem, zoo als dat in ons land in werking is?

Of, om ons duidelijk uit te drukken: *toont* het zich rijp voor dat stelsel, door de *zelf*-regering, die eene der regten daarvan is, op den vereischten prijs te stellen?

In geenen deele.

Dat antwoord geeft zoo wel de vriend van onze constitutionele instellingen, als hij, die daarmede in 't geheel niet of weinig ingenomen is.

Roept de stemgeregtigden op, tot verkiezing van een lid der Staten-Generaal, zoo als de wet dat voorschrijft, herinnert hen daaraan bij trommelslag, opdat niemand onwetendheid zou kunnen voorwenden — welligt maakt *zeven achtste* van al de kiezers geen gebruik van zijn regt.

Een vertegenwoordiger voor hunne gewigtigste stoffelijke en zedelijke belangen in 's lands Raadzaal te zenden — dat is te veel moeite!

De kiezers moeten eerst op eene kies-vergadering worden genoodigd, daar hooren, wat het bestuur van zoodanige vergadering, zegt en wie het aanbeveelt, en dan zijn zij veelal verpligt de nominatie, die het bestuur opmaakt of die het laat opmaken, goed te keuren.

Verstandige, kiesche, bedaarde zamenspreking over de bekwaamheden en de politieke rigting der personen, die als candidaten worden voorgesteld, behoort onder de zeldzaamheden.

De meeste kiezers *durven* daaraan geen deel nemen.

Om meer opgewektheid in het verkiezings-werk te brengen, neemt men alzoo de toevlugt tot beoordeelende dagblad-artikelen of advertentiën, want deze, dat weet men, blijven niet onbeantwoord. Wat in vergaderingen behoorde te geschieden, wordt dus verrigt door de pers. Lof en eer lokt veroordeeling en afkeuring uit, de aanval wordt met drift afgewend en zoo ontstaat er dikwijle een strijd over de candidaten, tot regtmatig verdriet en ergernis van deze en het verkiezings-werk niet tot eer.

Als nu de hartstogten in beweging zijn gebragt, deze en gene partij trekt voor een candidaat, om een vriend genoegen te doen of een vijand te grieven, *niet* om den candidaat zelf, dan gelukt het den besturen van kies-vereenigingen, of zij, die in dagbladen den loop dier zaak regelen, om drie vierde, een enkele keer als er veel gewerkt is, bijkans alle kiezers naar de stembus te drijven.

Het besef, het innig, levendig besef van het groot gewigt van het verkiezings-regt in een constitutionnelen Staat, noopt weinigen tot een bedaard onderzoek van den stand van 's Lands zaken, van de eischen en behoeften des tijds en tot een ernstig omzien naar personen, die de algemeene belangen met de Regering het best zouden kunnen behartigen — dat besef en die overdenkingen spreken gewis op zeer weinige biljetten, die in de stembus worden gebragt.

Is dat eene waarheid bij de verkiezingen van leden van de Staten-Generaal — even zoo, ja nog minder belangstellend toont de stem-geregtigde zich ten aanzien van het benoemen van raadsleden en leden van Kamers van koophandel en dat is veel sterker bewijs van den weinigen prijs, dien hij op zijne regten stelt.

Dit weet toch elk burger: „de man, die voor mij plaats neemt in den raad der gemeente, zal ook zeer dikwijls, ja bijkans in elke vergadering, voor mijne *dagelijksche* belangen kunnen spreken en van hem hangt dus, voor een aanzienlijk deel, mijne welvaart en maatschappelijk geluk af" en toch blijft hij, na opgeroepen te zijn, om onder zijne medeburgers den man te noemen dien hij zoodanig mandaat zou toevertrouwen, te huis.

De moeite om een biljet in te vullen en in de stembus te werpen is hem te groot!

Ten aanzien van de Kamers van koophandel, die zoo veel in het wezenlijk belang der gemeenten kunnen verrigten, omdat de stem, van haar uitgaande, die van deskundigen mag worden geacht, legt de kiezer dezelfde onverschilligheid aan den dag.

Ziedaar feiten die elk jaar luide spreken en zelfs hoe langer zoo meer de uitspraak wettigen: het Nederlandsche Volk *toont* zich niet rijp voor het verkiezings-regt.

Dat is opmerkelijk en treurig tevens — dat is eene hoogst afkeuringswaardige verwaarloozing van dure burgerpligten en *kan* het verkiezings-regt tot verderf doen zijn van Land en Volk.

Dat kan het vertegenwoordigend Regerings-stelsel beletten om, in goeden zin, te zijn wat het zijn kan en het de kracht onthouden, die gemeen overleg van verstandige, welgezinde, het heil hunner medeburgers en het geluk van Oranje zoekende Vertegenwoordigers, gemeenteraden of leden der Kamers van koophandel, met de Regering, kan uitoefenen.

Dat kan lieden in die collegien brengen, welke „partijen" dienen en niet het „algemeen" — die eigen eer en glorie zoeken en niet het geluk van ons Koningshuis.

—

Het is inderdaad tijd, dat zij, die van het verkiezings-regt al het goede wenschen dat het geven kan, op het nadeelige van de algemeene onverschilligheid ten aanzien van dat regt wijzen en ook de pers den kiezers ernstig onder het oog brenge, dat elk *regt* een *pligt* in zich sluit.

Ook de pers zwijge niet en herinnere den kiezers, dat zij naar de stembus behooren te gaan in hun wèlbegrepen eigenbelang en niet als werktuigen van partij-hoofden.

Zoo zal eene instelling, als die der verkiezingen, bij het gebrekkige dat daarvan onafscheidelijk is, ook al dat nut kunnen schenken, waartoe zij de kracht heeft — de Regering, door hooren en weder hooren, dikwijls wenken erlangen, die zij gaarne opvolgt en vereenigde talenten, tot hetzelfde groote doel, veel goeds aanbrengen voor het Nederlandsche Volk.

Buitenlandsche Berigten.

De zitting van het Wetgevend Ligchaam van **Frankrijk**, nagenoeg uitsluitend tot het onderzoek der geloofsbrieven van de nieuw benoemde leden en het afleggen van den eed door deze, bestemd, om na verloop van weinige dagen tot den 18^n Jan. verdaagd te worden, is op 28 Nov. geopend. Na de voorlezing van het daarop betrekkelijk Keizerlijk besluit, door den Minister van Staat, den heer Fould. hield de graaf de Morny, als voorzitter, eene welsprekende en voor den toestand en de vooruitzigten des lands zeer bemoedigende redevoering. De nieuw benoemde leden Ollivier en Darimon hebben den gevorderden eed afgelegd, de heeren Migeon, Goudchaux, Carnot en Hénon waren niet opgekomen. Zoo als men weet hebben de heeren Carnot en Goudchaux den eed geweigerd en moeten derhalve anderen in hunne plaats worden verkozen.

Onder het voorzitterschap van den heer Troplong, als eersten president hield het Hof van cassatie op 28 jl. eene plegtige zitting, tot installatie vun den heer Dupin als procureur-generaal en van den heer Vaisse als voorzitter van dat geregtshof.

De redevoering, welke den heer Dupin bij die gelegenheid hield, ving hij aan met te herinneren wat hem in 1852 bewogen had het ambt van procureur-generaal vaarwel te zeggen. Het was zijne benoeming tot uitvoerder van den laatsten wil van Koning Lodewijk Filips, voor de bijzondere belangen van wiens kinderen hij te zorgen had. Maar toen hij om deze reden zijn ontslag indiende had hij tevens verklaard dat zijn besluit in geenerlei verband met de staatkunde stend, en dat zijn ontslag derhalve als eene daad van het geweten en niet van partijzucht moest worden aangemerkt, want hij had altijd aan Frankrijk en nooit aan eenige partij toebehoord. Vijf jaren lang had hij de hem opgedragene taak met de meeste gemoedelijkheid waargenomen, thans, nu zij geheel vervuld is, mogt hij met volle vrijmoedigheid de welwillende roepstem des Keizers volgen, die hem in zijnen vroegeren steeds zoo geliefden werkkring, herplaatst had.

Het gewigtigste finantieel nieuw is te Parijs, dat de Bank van Frankrijk de som van vijftig millioen francs aan de groote spoorwegmaatschappijen, tot voortzetting van hare aangevangen werken, geleend heeft, onder voorwaarde dat zij, tot nader bevel, geene obligatien meer zullen uitgeven.

In de meeste diplomatieke salons te Parijs verzekert men, dat Pruissen en Oostenrijk zich krachtig hebben verklaard tegen het denkbeeld, om het geschilpunt nopens de Duitsche Vorstendommen aan het oordeel van het Congres van Parijs te onderwerpen.

In den nacht van 29 op 30 November jl. is in het kasteel van Vincennes een groot ongeluk gebenrd. De derde verdieping van den klokkentoren, welke tot hoofdingang dient, is ingestort, en 25 soldaten, benevens 5 gevangenen, welke zich in de korps de garde bevonden, zijn onder het puin bedolven. Men is met het wegruimen van het puin bezig, om de slagtoffers daaronder uit te halen. Zoodra de Keizer deze treurige tijding ontving heeft hij zich in een open rijtnig naar Vincennes begeven.

Volgens schrijven uit Macao van den 3^n October aan den *Moniteur*, was uit Tonquin het treurig berigt wegens den marteldood van den Spaanschen bisschop monsieur Diaz ontvangen. Nadat hij, daags voor Hemelvaartsdag, door de mandarijnen en hunne soldaten in een Christendorp, dat zij in de asch gelegd hadden, in hechtenis genomen was, wierpen zij hem, aan hals en voeten geketend, in de gevangenis en hieuwen hem, nadat hij duizende pijningen had ondergaan, den 20^n Julij te Ram Ting het hoofd af. Vervolgens hebben zij de met zijn bloed doorweekte aarde omgespit, uit vrees dat de Christenen eenige druppelen daarvan zouden opzamelen. Daarna zijn de mandarijnen, met groote vertooning van troepen en olifanten, met zijn lijk de voornaamste straten doorgetrokken en hebben het in tapijten en matten gewikkeld, het hoofd met een touw aan eene groote schuit gehecht, die terstond met kracht vrn riemen naar zee is gewend. Een kapitein bedreigde de roeijers, die het gewaagd zouden hebben achterom te zien. Daardoor weet niemand waar of wanneer het touw is losgesneden, en in weêrwil der pogingen van de visschers uit Tonquin is het lijk des bisschop niet wedergevonden kunnen worden.

De *Globe* deelt mede, dat de Koningin van **Engeland** het Parlement in persoon zal openen.

De *Times* wil weten, dat de Regering, dadelijk na de opening van hef Parlement, voor zal stellen de magt, welke aan de Oost-Indische Compagnie verleend is, in te trekken, zoodat het bewind der Indische zaken onmiddellijk bij de Kroon en het Parlement berusten zou.

Voorts zegt de *Morning-Post*, dat de Regering, na den afloop der stemming over de imdemniteits-wet, de benoeming van verschillende commissiën, tot het onderzoeken van onderscheiden op China betrekkelijke feiten, voor zal slaan.

De *Morning-Advertiser* blijft tegen den *Times* volhouden, dat de Re-Regering wel degelijk op eene wet, ten opzigte der parlementaire hervorming, bedacht is. Reeds zou dat wets-ontwerp beraamd en in een gehouden Kabinets-raad overwogen zijn, maar of het al dan niet in de aanstaande zitting ter tafel gebragt zal worden, zou van den meerder of minder levendigen eisch afhangen, welken de Natie te dien opzigte zal doen vernemen.

Het gerucht van de *Times*, dat de Regering voornemens zijn zou de geheele afschaffing der Oost-Indische Gompagnie aan het Parlement voor te stellen, wordt door het ministerieël dagblad *Observer* voorbarig genoemd, uit hoofde zoowel de finantiële als de militaire gesteldheid van Indië hinderpalen daartegen zoude opleveren. Nogtans acht genoemd blad het mogelijk dat men tot eene meerdere ineensmelting van het Indisch met het binnenlandsch bestuur zal overgaan.

Een telegrafisch berigt zegt dat lord Stratford de Redcliffe Konstantinopel verlaten heeft, om zich naar Engeland te begeven. Sommigen slaan aan dit berigt geen geloof, terwijl anderen, die zulks wel doen, daar nogtans bijvoegen, dat de reis van dien gezant in geenerlei verband met de politiek staan zou.

De Minister van Koophandel heeft de Koninklijke Bank van **Pruissen** ook tot het sluiten van beleeningen op fabriekwaren gemagtigd, even als zulks vroeger door de beleenings-kassen geschied is.

De aanleiding tot dezen ministeriëlen maatregel, ligt in den treurigen invloed, welken de faillissementen te Hamburg en elders ook op de zaken van Pruissische handelshuizen en fabriekanten uitgeoefend hebben. Zoo heeft, onder anderen, de te Berlijn en Stettin gevestigde firma der graanhandelaars Moses hare betalingen gestaakt, terwijl het passief daarvan op 1,300,000 daalders geschat wordt. Dat der heeren gebr. Palmie, aanzienlijke handelaars in droogerijen te Berlijn, begroot men op 1,400,000 daalders, terwijl men dacht dat dit faillissement nadeelig op andere plaatsen in de provincien Pruissen en Posen terug zal werken. De wol-fabriekant J. Cohn te Berlijn, heeft zich zelven door een pistoolschot van het leven beroofd, na eenige dagen vroeger eene aldaar gevestigde maatschappij, met vervalscht papier, voor de som van 18,000 daalders, te hebben bedrogen, welk bedrog ontdekt werd.

De Koningin van **Spanje** is voorspoedig van een Prins bevallen. Het eenig kindd, dat H. M. tot hiertoe in het leven had, was eene dochter, de Infante Maria Isabella, den 20 December 1851 geboren.

Uit **Lissabon** wordt van 16 November geschreven: „De gele koorts blijft hier hare vreeselijke verwoestingen voortzetten, ofschoon het cijfer der nieuwe ziektegevallen en dat der dooden eenigzins afgenomen is. De kardinaal-aartsbisschop van Lissabon, die insgelijks daaraan stierf, is heden, bij wijze van uitzondering, met eenige plegtigheid begraven. Men schat het aantal der inwoners, welke de stad verlaten hebben, om niet door de heerschende ziekte aangetast te worden, op meer dan 30,000 en nogtans nam het aantal der kranken dagelijks toe. Met huivering herinnert men zich, hoe de gele koorts, toen zij te Gibraltar heerschte, die plaats niet voor tegen het einde van December verlaten heeft. Ofschoon het grootste gedeelte van het corps diplomatiek ver van de hoofdstad verwijderd is, zijn twee daartoe behoorende personen aan de gele koorts gestorven, namelijk de hertog de Soto Aller, een jong attaché bij het Spaansch gezantschap en de dochter van den Sardinischen gezant."

Binnenlandsche Berigten.

'sGRAVENHAGE, 1 DECEMBER.

Het heeft den Koning behaagd, onder dagteekening van den 30^n November jl., te nemen het navolgende besluit:

„Gelet op het Ons door Onzen Minister van Oorlog te kennen ge-„geven verlangen;

„Gezien het door hem gedaan verzoek, dd. 28 dezer, lit. *B* 28, om „eervol ontslag uit zijne betrekking van Minister van Oorlog,

„Hebben goedgevonden en verstaan:

„*a.* aan Onzen luitenant-generaal baron Forstner van Dambenoy, met „den 1^n Januarij 1858, een eervol ontslag te verleenen uit de betrek-„king van onzen Minister van Oorlog, onder dankbetuiging voor de „groote, goede en gewigtige, aan Ons, aan den Lande en in het bij-„zonder aan Ons leger bewezene diensten;

„*b.* Onzen luitenant-generaal baron Forstner van Dambenoy, te be-„noemen tot onzen Minister van Staat.

„En zullen afschriften dezes" enz.

Bij besluit van 27 Nov. jl., heeft Z. M. de benoeming van jhr. J. L. Hesselt van Dinter, burgemeester van Nootdorp, tot secretaris dier gemeente, met Hd. goedkeuring te bekrachtigen.

Gisteren morgen ten 10 ure heeft er een Ministerraad plaats gehad.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren zijn achtereenvolgens behandeld de volgende wets-ontwerpen:

1°. de conclusie van het rapport der commissie tot onderzoek van het Regerings-verslag van het beheer en den staat der Oost-Indische bezittingen over 1854, strekkende om een afschrift van het rapport te verzenden aan den Minister van Kolonien, over welke conclusie het woord voerden de heeren: ter Bruggen Hugenholtz en Elout van Soeterwoude en de Minister van Kolonien;

2° de conclusien van de rapporten op: *a.* de overeenkomst met Portugal tot regeling der voorwaarden waarop de consulaire agenten in de overzeesche bezittingen zullen worden toegelaten; *b.* de overeenkomst met Turkije tot gelijk einde gesloten; strekkende beide conclusien om de gedane mededeeling voor kennisgeving aan te nemen. De drie conclusien werden achtereenvolgens zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd;

3°. de wets-ontwerpen tot naturalisatie van G. Nahapiet, F. J. Breijman, G. Joseph, te Batavia, J. A. Rovij, te Samarang en J. Schomers, te Soerakartoe, die achtereenvolgens zonder beraadslaging met algemeene stemmen werden aangenomen.

4°. het wets-ontwerp tot vaststelling der begrooting van uitgaven voor de Landsdrukkerij voor 1858, aan welks behandeling de heeren van Eck en Wintgens en de Minister van Binnenlandsche Zaken deel namen, waarna het met algemeene (58) stemmen werd aangenomen;

5°. het wets-ontwerp tot voorziening in de finantiële belangen der gemeente Haarlemmermeer, waarover eene breedvoerige beraadslaging plaats had, waaraan deel namen de heeren: Nolthenius, de Kempenaer, Hoffman, van Bosse, ter Bruggen Hugenholtz, van Eck, van Nispen van Sevenaer, Godefroi, Thorbecke, Poortman en de Minister van Binnenlandsche Zaken. Na de goedkeuring der beide artikelen en der beweegredenen, werd dit ontwerp van wet met 36 tegen 24 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren: Baud, Anemaet, van Foreest, van Heiden Reinestein, van Eck, Hoffman, Luijben, van der Poel, Nolthenius, Hoekwater, Godefroi, van Lijnden, Bieruma Oosting, de Brauw, de Kempenaer, Gevers Deijnoot, Poortman, Bosscha, Heemskerk, Delprat, van Franck, van Deinse, Hengst en Stolte.

6°. het wets-ontwerp tot regeling der benoembaarheid van vreemdelingen tot lands-bedieningen. De Kamer heeft de beraadslaging over deze voordragt verdaagd tot een nader te bepalen dag, na de verklaring gehoord te hebben van den Minister van Justitie, dat het Departement van Oorlog bij deze aangelegenheid betrokken was, doch ten gevolge van de aanvraag van den Minister van Oorlog aan Zijne Majesteit om van zijne betrekking ontheven te worden, alsnu hier niet vertegenwoordigd kon worden;

7°. de wets-ontwerpen tot bekrachtiging van provinciale belastingen in Noordbrabant, Gelderland, Zuidholland, Noordholland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel, Groningen, Drenthe en Overijssel, Groningen, Drenthe en Limburg, die achtereenvolgens zonder beraadslaging met algemeene stemmen werden aangenomen;

8°. het wets-ontwerp tot aanvulling der wetten omtrent den accijns op het zout, waarover de heeren ter Bruggen Hugenholtz, van Bosse, van Deinse en de Minister van Finantien het woord voerden. Na eene wijziging gebragt in art. 8. ten gevolge van de aanneming van een amendement van den heer van Bosse, waardoor uit dat artikel wegvielen de woorden: *of het noodige werkvolk te leveren*, en de goedkeuring van de overige artikelen, werd het wets-ontwerp met algemeene (60) stemmen aangenomen,

De Kamer heeft bepaald dat op overmorgen zal behandeld worden de quaestie omtrent het in overweging nemen van het voorstel van den heer van Nispen van Sevenaer en 8 andere leden tot afschaffing van den accijns op het geslagt, waaromtrent het verslag werd uitgebragt.

H. M. de Koningin-Moeder heeft aan de sedert jaren te Woerden bestaande en nuttig werkende vrouwen-vereeniging van liefdadigheid, op nieuw eene bijdrage van *f* 50 doen geworden.

De gewone audientie van den Minister van Finantiën zal op Donderdag, 3 December, geen plaats hebben.

In de dezer dagen gehouden zitting van den gemeenteraad van Nijmegen is besloten, zich op nieuw te wenden tot Z. M. den Koning, met de dringende bede om de stad te ontlasten van het binnen hare muren geborgen buskruid. Ook vereenigen zich de ingezetenen tot het teekenen van een request voor hetzelfde doel; dit stuk bevat reeds verscheidene honderde handteekeningen.

Men verneemt, dat de gepensioneerde generaal ridder de Stuers te Maastricht was begrepen onder het getal legatarissen van Napoleon I. De generaal heeft het legaat van 400 francs voor zich zelf niet willen aannemen, maar heeft zich tot den burgemeester van die stad gewend, met verzoek het in vier gelijke deelen ter hand te stellen aan de vier oudste dienaars van de Republiek en het eerste Keizerrijk, te Maastricht woonachtig, die van dat legaat geen deel zouden hebben ontvangen.

Door de Arrond.-regtbank van Middelburg, is de bakker Tierhof veroordeeld tot 2 jaren gevangenisstraf *f* 200 boete en intrekking van zijn patent als bakker, wegens het verkoopen van brood, waarin blaauwe vitriool was gebakken.

De beide ingenieurs, welke zich tot dusverre onledig hebben gehouden met de opmeting en waterpassing in Westerwolde (Groningen), hebben thans hunne werkzaamheden gestaakt, met het voornemen, om daarmede aanstaande voorjaar wederom te beginnen. Na den afloop dier werkzaamheden zal men tot het resultaat zijn gekomen of Westerwolde, zoo als men vermoedt, voor kanalisatie geschikt is. Ware dit zoo en werden deze voornemens in practijk gebragt, dan stond Westerwolde een gelukkig lot te wachten.

Blijkens een bij het Departement van Marine ingekomen brief van den kapitein-luitenant ter zee G. Fabius, kommanderende Zr. Ms. stoomkorvet *Medusa*, geschreven te Hong-Kong den 14n October jl., was aan boord van dien bodem alles wel. De tegenwoordigheid aldaar van dat stoomschip werd door de gezagvoerders der Nederlandsche koopvaardijschepen, die zich ter reede Hong-Kong bevonden en waarvan het aantal steeds vermeerderde, zeer gewaardeerd.

Stedelijke berigten.

Z. M. de Koning heeft in een bijzonder gehoor ontvangen den graaf van Heydebrand, afgetreden secretaris van het Pruissische gezantschap alhier en nieuw benoemd zaakgelastigde van Pruissen te Rio de Janeiro. Z. M. heeft dien graaf benoemd tot ridder der orde van den Nederl. Leeuw.

H. M. de Koningin heeft ten gehoore ontvangen den baron von Linsingen, gezant van Hannover, en den graaf Sievers, zaakgelastigde van Rusland bij ons Hof.

H. M. de Koningin-Moeder en Z. K. H. Prins Frederik, hebben den heer heer Murphey, Minister-resident van de Ver. Staten van Noord-Amerika bij ons Hof, in een bijzonder gehoor ontvangen.

Zaturdag jl. heeft er op de goederen van Z. K. H. Prins Frederik, gelegen aan den Leijdschen Straatweg, eene groote jagtpartij plaats gehad, welke door vele genoodigden werd bijgewoond, die na afloop daarvan aan het diner bij Hd. hebben deelgenomen.

Heden middag zal er bij Z. Exc. den Minister van Buitenlandsche Zaken een groot diner gegeven worden, tot welks bijwoning het corps diplomatique is uitgenoodigd.

De luitenant-generaal in Russische dienst, von Mansouroff, adjudant-generaal van Z. M. den Keizer van Rusland en nieuw benoemd buitengewoon gezant en gevolmagtigd Minister bij ons Hof, is gisteren in deze residentie aangekomen en afgestapt aan het *Hôtel de l'Europe*.

Nederlandsche koloniën.

BATAVIA, 10 OCTOBER.

Door den gonverneur-generaal zijn de volgende beschikkingen genomen:

CIVIEL DEPARTEMENT. *Benoemd:* tot adj. van den gouv.-gen. jhr. H. W. L. de Kock, 1e luit. bij de cavallerie; tot adv. en proc. bij den raad van just. te Soerabaija, mr. J. A. Kooiman; tot lid in den raad van just. te Samarang, mr. C. W. H. van Schelle; tot resid. der Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo, E. F. graaf van Hentheim Teeklenburg Rheda; tot vendum. te Grissee, W. Castens; tot havenm. te Tjilatjap, J. B. Olijve Loubriat; tot tijdelijk waarn. not. te Soerabaija, mr. Th. A. Klinkhamer; tot ontv. der ink. en uitg. regten te Batavia, J. L. Swaab; tot contr. der ink. en uitg. regten te Batavia, F. D. Godon; tot hoofdcomm. bij de afd. schepen en pakhuizen ter residentie kant. te Batavia; W. J. Brouwer; tot comm. ontv. der ink. en uitg. regten te Pasoeroean, H. van Rijgersma; tot comm. op het resid.-bur. der Zuid en Ooster-afd. van Borneo, J. Coorengel: tot ondercomm. der 1e kl. bij de recherche te Batavia, J. B. A. D. Schuler; bij het bureau van den assit.-resid. voor de politie der stad en voorsteden van Batavia: tot 1n comm. E. J. H. Jeekel; tot 2n comm. B. W. J. van Starkenborg Juttingh. *Ontslagen:* op zijn verz., eerv., de 3e comm. ter algem. secret. toegevoegd aan den raad van Ned. Indie, P. E. Godefroy; eerv., met bevoegdh. om zijn regt op pens. te doen gelden, het lid der wees- en boedelk. te Soerabaija, C. van Raalten; uit zijne betr., de gewone deurw. bij den raad van just. te Soerabaija, J. H. Muller. *Goedgekeurd:* dat door den resid. van Batavia is bepaald, dat bij afwezigheid of verhindering van den contr. der ink. en uitg. regten te Batavia, in zijne plaats als ambten. zal optreden de comm. contr. der ink. en uitg. regten aldaar. Dat door H. C. Wilmans, consul van Pruissen te Batavia is benoemd, tot zijnen consulairen agent te Soerabaija, Wilhelm Friedrich Matthieu. *Weder geplaatst:* bij de land. ink. en cult., als control. 1e kl., de ambten. op wachtg. J. A. L. Steijn Parvé. *Bevorderd:* bij de land. ink. en cult. tot contr. 1e kl., F. W. Sijthoff en F. Arnold Bik; tot contr. 2e kl. B. van Baak, G. Birnie en H. H. Haase. *Tijdelijk toegevoegd:* aan den waarn. havenm. te Soerabaija, B. Jensen, gewezen bootm. bij het buitenpraauwenveer aldaar. *In activieteid hersteld:* de onlangs van verlof uit Nederl. teruggekeerde opz. der 1e kl. bij s' lands burg. openb. werken E. V. J. Waersegers, met bepaling, dat hij tijdelijk belast wordt met de waarn. der functien van eerstaanw. ing. te Amboina, en aldaar ter hoofdplaatse gevestigd zal zijn. *Gesteld:* ter beschikk. van den dir. der cult., om als zoodanig weder werkzaam te zijn, de onlangs van verlof uit Nederland teruggek. ambt. voor het boschw. in Nederl.-Indie, H. W. Balzar, laatstel. assist. der 2ekl. bij hetzelve. *Magtiging Verleend:* tot het uitreiken aan den particulieren geneesh. A. M. Arends, te Panarockan, eener acte van toelating tot de uitoefening der gen. en heelk. practijk in de resid. Probolingo. *Overgeplaatst:* als adv. en proc. bij den raad van justitie te Samarang, de adv. en proc. bij den raad van justitie te Padang mr. F. Ch. Fievez. *Verleend:* Een 2jarig verlof naar Nederland, buiten bezwaar van 's lands schatkist: aan den not. te Soerabaija Z. A. Eekhout.

MILITAIR DEPARTEMENT. *Benoemd:* tot mil. ambt. der 3e kl. en spijsverz. bij het groot mil. hospit. te Weltevreden, S. Roos. *Bevorderd:* tot mil. ambt. der 1e kl. en dir. van het groot mil. hospit., te Willem I, L. de Scheenmaker; tot mil. ambt. der 2e kl. en dir. van het hospit. te Padang, P. F. Hedderich; bij de geneesk. dienst; tot offic. van gez. der 2e kl. G. A. Wildeman en W. A. P. F. L. Zijnen Wartel; tot 1e apoth. met rang van maj., P. J. Maier. *Ontslagen:* op verz., eerv., de offic. van gez. der 2e kl., L. Schemer. *Overgeplaatst:* bij de civ. en mil. geneesk. dienst te Gombong, de offic. van gez. 3e kl. B. Schreuders; bij het garn. hosp. te Kedong Kebo, de offic. van gez. 3e kl. P. J. 't Hooft. *Verleend:* een 2jarig verlof naar Nederland, aan den kapt. der inf. P. C. H. van Vloten, J. C. W. Kern, G. Bruinis en den apoth. der 2e kl. G. van Zalm.

MARINE DEPARTEMENT. *Benoemd:* bij de Gouvernements schoeners en kruisbooten, tot 1n gezagh. van de goevern. schoener *Anadyomène*, A. H. Kuipers; tot 2n gezagh. van de gouvern. schoener *Haai*, de 1e stuurm. J. H. Meijer; tot geëmpl. bij het beheer over de gouvern. schoeners en kruisbooten, M. P. Deibel. *Ontslagen:* op verz. eerv., de luit. ter zee der 1e kl. bij het sedentaire zeewezen in Nederl. Indië, onderhaven- en ekwikagem. te Batavia, G. F. de Bruijn Kops.

Bij besluit van den gouverneur-generaal van 23 September jl. is de sultan Machmoed Moethafar Sjah, vervallen verklaard van het leen van het Rijk van Lingga, Riouw en onderhoorigheden ter zake van het in weerwil van alle teregtwijzingen en waarschuwingen, voortdurend ongehoorzaam en oneerbiedig blijven, jegens zijnen opperheer, het Nederlandsch Indisch Gouvernement.

De gouverneur-generaal. in aanmerking nemende, dat het voor de bevestiging der rust in de residentie Palembang raadzaam is, den invoer van oorlogsbehoeften aldaar, weder tijdelijk te beletten, zooals die tot den 22e Junij 1857 belet is geweest, heeft, onder nadere bekrachtiging door de wet, tot ultimo December 1862, ten aanzien van de havens van de residentie Palembang en het rijk van Djambie. buiten werking gesteld art. 2 der publicatie van 19 September 1848, en mitsdien tot dat tijdstip voor die havens van toepassing verklaard het reglement op den invoer, den verkoop en het bezit van vuurwapenen en buskruid, gearresteerd bij het besluit van den commissaris-generaal van 8 Augustus 1828. n°. 26 (Staatsblad n°. 58.)

Op den 23n September is ter reede van Batavia aangekomen het Nederlandsche koopvaardijschip *Burgemeester Hofman*, kapt. N. A. Dijksma, aan boord hebbende een detachement suppletie-troepen, bij het vertrek uit Nederland sterk 200 onder-officieren en manschappen, waarvan één man op de reis overleden is.

Insgelijks kwam den 25n op de reede het schip *President Plate*, kapt. Hansen, met een dergelijk detachement, sterk 120 onder-officieren en manschappen, waarvan zich echter één man over boord geworpen heeft.

Het gedrag der manschappen van beide detachementen, onder welke slechts zeer weinig Nederlanders zijn, was gedurende de reis zeer voorbeeldig. Over hunne behandeling aan boord heerschte de grootste tevredenheid. Zij zijn den dag na hunne aankomst in behoorlijke orde ontscheept en naar Weltevreden gemarcheerd.

Het onlangs met het Nederl. fregatschip *Willemina en Clara* alhier uit Japan aangebragte zoogenaamde Japansch Kambang factuur, is namens het Gouvernement van Nederl.-Indie openbaar verkocht, en toegewezen aan de heeren van den Biesen en C°., voor eene som van *f* 69,900 rec. Die factuur was door het Gouvernement geschat op eene geldswaarde van *f* 71,860.20 rec.

Men meldt van Benkoelen, dd. 4 September:

Heden had alhier eene bijzondere militaire plegtigheid plaats. Aan den 1n luitenant der infanterie F. G. Steck, ridder der Militaire Willemsorde 4e kl., werd eene eeresabel, en aan den offic. van gezondheid 3e kl, C. F. Diepenbroek, de Militaire Willemsorde 4e kl. uitgereikt, als eene belooning, hun van wege en uit naam van Z. M. onzen geëerbiedigden Koning voor hunne bewezene diensten, tijdens de jongste krijgsverrigtingen in de Lampongsche districten, geschonken. De kapitein, militaire kommandant B. Barneveld, overhandigde aan genoemde officieren in het door de troepen geformeerd quarré, deze eereteekens, terwijl hij de troepen in het algemeen en deze officieren in het bijzonder met eene kernachtige krijgsmanstaal toesprak.

Kunst- en Tooneelnieuws.

Gelijk wij reeds bij eene vorige gelegenheid opgemerkt hebben, is het eene der grootste verdiensten van onzen tegenwoordigen tenor-zanger, den heer Caubet, dat hij de twee uit haren aard wel eenigzins strijdige momenten in den zang met zooveel juistheid weet te combineren. Wij bedoelen de hartstogtelijkheid, die de romantische - en de waarheidsliefde welke de meer dramatische zijde van 't onderwerp bij de voordragt van den kunstenaar vordert, zonder dat door 't een aan het ander iets wordt tekort gedaan. Vooral de tooneelzang wint veel bij zulk eene juiste verbinding dier onderscheidene eischen, en haar indruk wordt er schooner en magtiger door. In dat opzigt vooral mag men den zang van den heer Caubet gerust goed bestudeerd noemen, en dit is het, dat hem bij elke gelegenheid nog grooter succes geeft, dan zijn heerlijk, krachtig en welluidend orgaan hem op zich zelf reeds verzekeren moest. Hij onderscheidt zich daardoor gunstig van mme Lacombe, wier voordragt, hoe schoon en zuiver hare stem ook wezen moge, toch in den regel die warmte en uitdrukking mist, die er ook zelfs bij 't beste en hartstogtelijkste spel niet aan te geven is, om de eenvoudige reden, dat dit laatste er wel luister, maar geen innerlijke gehalte aan bij kan zetten. Als deze, anders zeer verdienstelijke zangeres, welligt denkt, dat men hier te lande niet genoeg op de hoogte is, om dergelijke veronachtzaming der methode of andere vrijheden, b. v. het te veelvuldig vermijden of veranderen van de moeijelijkste maar meest piquante gedeelten, uit de muziekale phrases of het geheel transponeren van sommige aria's (dat nu wel niet altoos aan de uitvoering schaadt, maar toch zeker niet ten gevalle van 't orkest of de toehoorders gedaan wordt) op te merken, dan moeten wij haar tegen deze dwaling ten ernstigste waarschuwen, daar er vooral in deze stad altoos veel gelegenheid is geweest om goede buiten- of binnenlandsche zangers te hooren en bovendien een grondig onderwijs in de zangkunst gegeven wordt. Wij mogen desniettemin niet verzwijgen, dat de even schoone als kernachtige opéra; „les Huguenots", die ons meer in 't bijzonder tot deze beschouwing aanleiding gaf, in mevr. Lacombe, in vele opzigten, eene waardige en bevallige vertolkster van Valentine vond, en dat zij, zoowel als de heeren Caubet en d' Houghe „Raoul en Marcel" teregt aanspraak hadden op de herhaalde en levendige toejuichingen die hun te zamen ten deel vielen. De laatste speelde en zong met waardigheid en talent, en de schoone partij ven den edelen, trouwhartigen dienaar, werd in alle opzigten meesterlijk door hem voorgedragen.

Hij bewees mede duidelijk in dat klassieke stuk, dat hij teregt als een zeer voornaam en regt degelijk bestanddeel onzer opera mag aangemerkt worden. Tot de schoonste ensemble-stukken behoorde voorzeker de prachtige scène der zamenzwering en inzegening der dolken, hoewel het ons nimmer schijnt weggelegd te zijn de partij van de St. Bris ooit eens goed en naar eisch te hooren voordragen. Ook verdient eene zeer eervolle vermelding, de even voorafgegane Septuor: A mon bon droit, etc., die aan alle meêwerkenden, maar allermeest aan den heer Caubet, daverende bijvalsbetuigingen verschafte, terwijl mw. Fleury-Ménéhand minder in deze opera, dan wel in „les Martyrs", die Zaturdag jl. opgevoerd werd, voortreffelijk heeft gezongen. Wij wenschten echter eene tweede opvoering van deze laatste af te wachten, alvorens daarvan breeder verslag te geven.

Burgerlijke Stand.

28 NOVEMBER.

BEVALLEN. J. P. van Duysberg, geb. Fortuyn Harreman, d.; C. C. Huygens, geb. Zaalberg, d.; A. G. van Kempen, geb. van Poeteren, z.; E. A. Vos, geb. Prins, d.; L. J. M. von Huben, geb. van Leent, z.; C. Bonart, geb. de Veer, d.; M. Beijersbergen, geb. Borsboom, z.; M. Gunzel, geb. de Vries, d.; A. Spiero, geb. Flatau, d.; M. H. Meys, geb. Bouwman, z.; C. W. Armand, geb. van Es, z.; J. Brets, geb. van der Meer, z.

OVERLEDEN. J. Gerrese, z., 4 m.; E. de Ridder, z., 4 m.; C. C. Vonk, d., 2 m.; J. J. Unger, wedr. van C. Kielman, 84 j.; S. van Cleef, d., 7 w.; P. Duran, wed. J. Maas, 79 j.; H. van der Horst, wed. J. van der Voorn, 78 j.; H. Schoppee, d., 2 j.; L M. Delchambre, jd., 58 j.; A. van Olst, d., 3 d.

30 NOVEMBER.

BEVALLEN. C. Heesterman, geb. Vreijenhoek, z.; A. Beck, geb. Beck, d.; M. van Blerk, geb. Hofkes, z.; E. M. Hendriks, geb. Jansen, z., J. Neervoort, geb. de Kleer, z.; E. A. van Heiningen, geb. Visser, d.; M. F. van Horssen, geb. de Zoete, d.; H. van Zonneveld, geb. Teunissen, z.; L. A. M. Verschoor, geb. van der Pol, d.; J. W. Blommers, geb. Jans, d.; C. Smit, geb. Heiligers, d.; S. Norden, geb. Ud, z.; J. H. van Putten, geb. van der Linden, z.

OVERLEDEN. Mr. G. van der Jagt, echtg. van C. Schadee, 50 j.; W. Luckhardt, echtg. van R. Gohr, 67 j.; M. E. Zaalberg, geb. van der Kuylen, 38 j.; H. J. Eigenhuis, echtg. van M. Pot, 80 j.; D. Croese, wed. van C. Hendriks, 70 j; A. C. van der Laan, d., 1 j.; D. Zoutenbier, jd., 56 j.; L. den Heijer, wed. van A. Taal, 78 j.; W. F. S. Tuit, d., 1½ j.; M. G. Fokke, d.; 3 m.

234e Staats-Loterij. - Prijzen à *f* 100 en daarboven.

TWEEDE KLASSE. EERSTE EN TWEEDE TREKKING.

N°. 6757 *f* 5000; n°. 366 *f* 1500; n°. 1967, 4588, 10142 en 17351, ieder *f* 1000; n°. 1678, 11663 en 12682, ieder *f* 400; n°. 10305, 10343, 14294 en 14786, ieder *f* 200: n°. 3267, 6379, 7668, 10523, 11267, 11899, 12292 en 16632, ieder *f* 100.

Publieke vermakelijkheden.

Tweede Concert Diligentia. Woensdag, 2 December.

SYMPHONIE van Mendelssohn. - OUVERTURES van Hiller (nieuw en Spohr. - ZANG, de heer E. Despret, van Brussel. - VIOOL, de heer M. Leenders, van Hasselt.

SCHIEDAM, 30 November.

Moutwijn, het Ned. vat zonder fust	*f* 14.—,	zonder de belasting
Jenever, „ „ „ „ „	- 19.50,	„ „
Amst. proef „ „ „ „ „	- 20.75,	„ „

Vertrek der Spoortreinen.

Hollandsche Spoorweg.

Van 's Hage naar Rotterdam: 8.30, 10.41, 1.35, 3.44, 6.43, 9.42,
Van 's Hage naar Amsterdam: 8.23, 12.35, 4.26, 7.23.
Van Rotterdam naar 's Hage: 7.30, 9.45, 11.45, 3.35, 6.30, 9.30.
Van Amsterdam naar 's Hage: 8.30, 11.30, 1.30, 4.30, 7.30.

—

Nederlandsch-Belgische Spoorweg.

Van Rotterdam naar Antwerpen en Breda. Pontegat, 's nachts 12 u. 45 m.; 's morgens 10 u. en 's namidd. 2 u. 35. - Van Antwerpen naar Rotterdam: 's morgens 7 u. 45 m. en 's nam. 12 u. 15 m. en 5 u. 25 m.

Gedrukt bij J. A. DE LA VIETER, Drukker en Uitgever.